

mem materiální právní moci, o kterém se samostatně a vhodněji jedná v hesle: Řízení správní. Známkou nynějšího stavu nauky je, že někteří prohlašují s. a-y za zásadně odvolatelné, jiní za zásadně neodvolatelné.

V nauce mluví se o k o n v e r s i s - c h a - ů. Srov. zvláště Pappenheim: Die Konversion fehlerhafter Staatsakte, Fischers Zeitschrift für Verwaltungsrecht, LX, sešit 1/3. Příkladem by byl případ, kde by akt zbudovaný na určité normě, nemohl sice obstát, ale je možný s hlediska normy jiné (příkaz daný na ochranu pramenů — odstranění hnojiště — je neplatný, ale lze jej držeti s hlediska policie zdravotní).

O f i d u c i á r n í c h s - c h a - e c h se mluví na př. v tom případě, že by obec jmenovala někoho obecním úředníkem (na venek), ale vyjednala si s ním, že vůči ní úředníkem nebude.

Co se týče vadných veřejných smluv, bylo by s jistou opatrností možno užití předpisů občanského práva o vůli, jejím projevu, o vadách projevu (omylu, donucení), protože situace je tu podstatně stejná jako při smlouvách práva soukromého.

Pokud by stát byl povinen hraditi škodu způsobenou vadnými s-mi a-y, o tom viz heslo: náhrada škody ve veřejném právu.

Literatura.

Jèze: Les principes généraux du droit administratif, 2. vyd. Týž: 3. vyd., I. sv.: La technique juridique du droit public français. Berthélemy: Traité élémentaire de droit administratif. Hauriou: Précis de droit administratif et de droit public. Moreau: Droit administratif. Zvláště bohatá je literatura italská. Ze základních knih německých uvádím: Kormann: System der rechtsgeschäftlichen Staatsakte (Berlin 1900). W. Jellinek: Der fehlerhafte Staatsakt und seine Wirkungen, Tubinky 1908. Týž: Kritische Vierteljahresschrift, L. Týž: Zweiseitiger Verwaltungsakt und Verwaltungsakt auf Unterwerfung (Verwaltungsrechtliche Abhandlungen, Festgabe zur Feier des 50jährigen Bestehens des preußischen Oberverwaltungsgerichts). Layer: Zur Lehre vom öffentlichrechtlichen Vertrag, Št. Hradec a Lipsko 1916. Apelt: Der verwaltungsrechtliche Vertrag, Lipsko 1920. Burckhardt: Der Vertrag im Privatrecht und im öffentlichen Recht (Festgabe zur Feier des 50jährigen Bestehens dem Schweizerischen Bundesgerichte dargebracht von der juristischen Fakultät der Universität Bern), 1921. Hippel: Untersuchungen zum Problem des fehlerhaften Staatsakts, Berlin 1924. Sulzer: Bedingung und Auflage, 1919. Neuhäuser: Die Erschleichung rechtsgeschäftlicher Verwaltungsakte durch Täuschung der Behörden, Hamburk 1921. O. Mayer: Deutsches Verwaltungsrecht, 3. vyd., I. sv., Mnichov a Lipsko 1923. Fleiner: Institutionen des deut-

schen Verwaltungsrechtes. Hatschek: Lehrbuch des deutschen und preußischen Verwaltungsrechtes, 3. a 4. vyd. Schoen: Der Widerruf der Verfügungen nach der Rechtsprechung des Oberverwaltungsgerichts (cit. Verwaltungsrechtliche Abhandlungen.) Tezner: System der obrigkeitlichen Verwaltungsakte (Österr. Zeitschr. f. öff. Recht, I). Kelsen: Hauptprobleme der Staatsrechtslehre, 2. vyd., Tubinky 1923. Týž: Allgemeine Staatslehre, Berlin 1925 (přeloženo v upravené formě do češtiny). Merkl: Die Lehre von der Rechtskraft, entwickelt aus dem Rechtsbegriff, Lipsko a Vídeň 1923. Herrnritt: Grundlehren des Verwaltungsrechtes, 1923. Pražák: Rakouské právo správní, I, 1905. Hoetzel: Nauka o správních aktech, Praha 1907. Týž: Vedlejší ustanovení při správních aktech (Sbor věd právních a státních, XXIV). Weyr: Základy filosofie právní, 1920. Havelka: Nástin zásad správního řízení, Praha 1927. Jiří Hoetzel.

Aktuárští úředníci

viz Státní úředníci.

Aliance.

A. jest spojení dvou anebo více států za účelem sledování všeobecných politických cílů anebo dosáhnutí určitého účelu.

V dřívějších dobách vznikaly a zejména na podkladě přátelských a příbuzenských svazků, které pojily panovníky navzájem. Čím dále se však počala rozlišovati osoba suveréna od státu, zájmy panovnické rodiny od interesů státních, tím častěji přestává se krýti pojem a. s příbuzenstvím panovnických rodin. Motivy citové ustupují a důvody a. stávají se zejména politické a hospodářské zájmy.

V teorii rozlišují se a. různým způsobem. Mluví se předně o a-ích generálních a speciálních, podle toho, je-li jejich cíl udán všeobecně nebo mají-li účel přesně určený. Speciální a. dělí se na a. mírové a a. válečné. Ony mají za účel dosažení cíle prostředky mírovými, tyto pak spojením ozbrojených mocí. Je-li cílem válečné a. zahájení válečné akce ať již proti státu předem určenému nebo vůbec proti nějakému státu za účelem změny statu quo, jde o a. ofensivní. A. defensivní mají naproti tomu za cíl vzájemnou podporu spojenectvích států proti jakémukoliv nespravedlivému útoku se strany států ostatních, t. j. obranu statu quo. Jde-li při a-i jak o obranu tak o výboj, mluví se o a-ích smíšených, t. j. ofensivních i defensivních. Grotius a po něm řada spisovatelů dělí a. na rovné a nerovné, podle toho,